

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331
E-mail : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα, 27-5-2021
Αρ. πρωτ.: 607/113791

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

ΘΕΜΑ: «Στήριξη του εισοδήματος των πατατοπαραγωγών του Οροπεδίου Λασιθίου που επλήγησαν από τα περιοριστικά μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού»

ΣΧΕΤ: Η Ερώτηση 6155/20-4-2021

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Μυλωνάκης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής

Είναι γεγονός ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας παρατηρείται συνεχόμενη πίεση στις τιμές παραγωγού τόσο των ζωικών (γάλα-κρέας) όσο και των αγροτικών (κηπευτικά, εσπεριδοειδή, δενδρώδεις καλλιέργειες κ.ά.) προϊόντων, που οφείλεται στον περιορισμό της διάθεσης αυτών και των προϊόντων τους στην αγορά λόγω μειωμένης ζήτησης (κλειστή εστίαση, εισαγωγές σε πολύ χαμηλές τιμές, μειωμένες εξαγωγές, αποδυναμωμένος τουρισμός, απαγόρευση μαζικών συναθροίσεων π.χ. εμποροπανήγυρες, γάμοι κ.ά.).

Ωστόσο, η τιμή παραγωγού των κτηνοτροφικών προϊόντων, όπως είναι το κρέας και το γάλα, πρέπει να γίνει κατανοητό ότι τόσο στην ελληνική όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά, διαμορφώνεται ελεύθερα με βάση την προσφορά και τη ζήτηση και δεν υπάρχει δυνατότητα κρατικής παρέμβασης στον καθορισμό της.

Επίσης, η διάθεση των προϊόντων των παραγωγών, όπως είναι το λάδι, οι βρώσιμες ελιές, τα εσπεριδοειδή, τα οπωροκηπευτικά, γίνεται στην ελεύθερη αγορά μεταξύ συμφωνιών παραγωγών και έμπορων.

Σε κάθε περίπτωση, ζητήματα που πλήττουν την ανάπτυξη του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου, ως απόρροια της υγειονομικής κρίσης στον πρωτογενή τομέα, όπως είναι το ζήτημα των αδιάθετων προϊόντων και της τιμής αυτών, παρακολουθούνται στενά από τους φορείς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να παρεμβαίνουν αναλόγως.

Ως εκ τούτου, για τη στήριξη των πατατοπαραγωγών που επλήγησαν από τα περιοριστικά μέτρα αποτροπής εξάπλωσης του κορωνοϊού, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της νόσου COVID-19 στον πρωτογενή τομέα και σύμφωνα με το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξέδωσε την αριθμ.1338/312351/6-11-2020 ΚΥΑ με θέμα «Χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στους τομείς: α) της επιτραπέζιας Ελιάς ποικιλίας Καλαμών, β) του πρώιμου Καρπουζιού χαμηλής κάλυψης, γ) της ανοιξιάτικης Πατάτας, δ) των θερμοκηπιακών καλλιεργειών Κρήτης σε Τομάτες, Αγγούρια και Μελιτζάνες, και λεπτομέρειες εφαρμογής Προσωρινού Πλαισίου με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής της 19/03/2020

C(2020)1863 final (Προσωρινό Πλαίσιο), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (Β' 4937), προϋπολογισμού 37.970.046€. Το συνολικό ποσό που έλαβαν οι ως άνω Έλληνες παραγωγοί, ανέρχεται σε 33.531.652,10 ευρώ και αφορούσε συνολικά 21.465 δικαιούχους, Συγκεκριμένα, στους δικαιούχους παραγωγούς ανοιξιάτικης Πατάτας της χώρας έχει χορηγηθεί ενίσχυση, ύψους 12.442.926,20 ευρώ, εκ των οποίων 22.819 ευρώ έλαβαν οι δικαιούχοι παραγωγοί ανοιξιάτικης Πατάτας της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου.

Επίσης, με την αριθμ. C(2021)1580 final/5.3.2021 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη επιχειρήσεων στην Ελλάδα που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή γεωργικό τομέα στο πλαίσιο του Προσωρινού Πλαισίου Κρατικών Ενισχύσεων (Υπόθεση SA62095(2021/Νόσο), εγκρίθηκε η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στους τομείς: α) του Θερινού Καρπουζιού χαμηλής κάλυψης, β) της καλοκαιρινής και φθινοπωρινής Πατάτας και γ) των θερμοκηπιακών καλλιεργειών σε Τομάτες και Αγγούρια σε όλη την επικράτεια, εξαιρουμένης της Κρήτης.

Η σχετική ΚΥΑ για τη χορήγηση της εν λόγω κρατικής ενίσχυσης στους παραγωγούς των συγκεκριμένων προϊόντων που επλήγησαν λόγω των συνεπειών της πανδημίας έχει υπογραφεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Υπουργείο Οικονομικών και αναμένεται η καταβολή των χρημάτων.

Ως εκ των ανωτέρω προκύπτει, για τη στήριξη των επιχειρήσεων που επλήγησαν από τις δυσμενείς επιπτώσεις του covid-19, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, προκειμένου να λάβει τα κατάλληλα μέτρα, εξετάζει κάθε φορά τις περιπτώσεις με βάση:

- τα στοιχεία που κατατέθηκαν από τους ενδιαφερόμενους φορείς που δείχνουν το μέτρο στο οποίο επηρεάστηκαν οι διάφοροι παραγωγικοί κλάδοι της ελληνικής κοινωνίας στη διάρκεια της πανδημίας και
- τους περιορισμούς που θέτει το προσωρινό πλαίσιο λήψης μέτρων κρατικών ενισχύσεων για τη στήριξη της οικονομίας που θέσπισε η προαναφερθείσα αριθμ. C(2020)1863 final της 19.03.2020 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Συνεπώς, η κυβέρνηση, πιστή στο πρόταγμά της να μην μείνει ουδείς Έλληνας παραγωγός απροστάτευτος απέναντι στις συνέπειες της πανδημίας, έχει απλώσει ένα δίχτυ προστασίας σε ολόκληρη την ελληνική κοινωνία, ώστε να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της υγειονομικής κρίσης.

Σε κάθε περίπτωση, για τα θέματα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων, καθώς και για τα θέματα των τιμών των προϊόντων και της διάθεσής αυτών, απαιτείται η ενίσχυση της διαπραγματευτικής δύναμης όλων των παραγωγών του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσω της δραστηριοποίησής τους σε συλλογικές δομές για τη συλλογική διαπραγμάτευση των τιμών των προϊόντων τους και της προώθησής αυτών.

Η δραστηριοποίηση των παραγωγών του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα μέσα από τις συλλογικές δομές (Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών, Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Διεπαγγελματικές Οργανώσεις), σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς με τη συγκρότηση ισχυρών συλλογικών δομών και τη σωστή λειτουργία τους επιτυγχάνουν αποτελεσματικότερη διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, μεγέθυνση εκμεταλλεύσεων, μείωση κόστους εισροών, αποτελεσματικότερη πρόσβασή στις αγορές, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας των προϊόντων, αυξημένη διαπραγματευτική ισχύ έναντι των μεσαζόντων και των προμηθευτών και αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, συμβάλλοντας στη δημιουργία οικονομικών κλίμακας.

Ειδικά, σε τέτοιες περιόδους κρίσεων ο ρόλος των συλλογικών δομών, όπως είναι οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, οι Συνεταιρισμοί κ.ά., οφείλει να είναι ουσιαστικός και παρεμβατικός και να δίνει λύσεις στα προβλήματα του αγροτοκτηνοτροφικού κλάδου.

Συγκεκριμένα, η πολιτική στον τομέα των οπωροκηπευτικών ασκείται μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών [Κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, (ΕΕ) αριθ. 891/2017, (ΕΕ) αριθ. 892/2017 και (ΕΕ)

αριθ. 543/2011, όπως ισχύουν, Υπουργικές Αποφάσεις με αριθμ. 4270/139407/28-12-2017 (Β'5/5-1-2018), 397/18235/16-2-2017 (Β'601/24-2-2017) και 266355/11-02-2009 (Β'594/1-4-2009), όπως ισχύουν], οι οποίες δημιουργούνται με πρωτοβουλία των παραγωγών και ασχολούνται με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την παραγωγή και την εμπορία των οπωροκηπευτικών των μελών τους.

Οι Οργανώσεις Παραγωγών, μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, έχουν τη δυνατότητα να υλοποιούν δράσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται στους παρακάτω στόχους:

- αναδιάρθρωση των καλλιεργειών των μελών τους με στόχο την ποιοτική βελτίωση των προϊόντων τους,
- μείωση του κόστους παραγωγής,
- προώθηση των προϊόντων τους,
- προστασία του περιβάλλοντος (ενίσχυση σε ποσοστό μέχρι και 60% από την Ευρωπαϊκή Ένωση),
- μέτρα πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων (απόσυρση από την αγορά - δωρεάν διανομή- ενίσχυση σε ποσοστό 100% από την Ευρωπαϊκή Ένωση υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του κοινοτικού πλαισίου).

Η δραστηριοποίηση των παραγωγών μέσα από τις Οργανώσεις Παραγωγών, σύμφωνα με το ισχύον ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο, κρίνεται απαραίτητη, καθώς, με τη συγκρότηση ισχυρών Οργανώσεων Παραγωγών και τη σωστή λειτουργία τους, δύναται να βελτιωθούν σημαντικά η διαχείριση των προβλημάτων εμπορίας της παραγωγής, η διαπραγματευτική δύναμη των παραγωγών-μελών τους και η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι, στο πλαίσιο της ενίσχυσης της διαπραγματευτικής δύναμης των Ελλήνων παραγωγών, αλλά και της ενίσχυσης και διασφάλισης του εισοδήματός τους, ψηφίσθηκε ο ν.4792/2021 (Α' 54), ο οποίος προβλέπει την ενσωμάτωση στο ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/633 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές στις σχέσεις μεταξύ επιχειρήσεων στην αλυσίδα εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και λοιπές διατάξεις.

Συγκεκριμένα, περιλαμβάνει μία σειρά από διατάξεις, οι οποίες διορθώνουν τις σημαντικές ανισορροπίες στη διαπραγματευτική ισχύ μεταξύ προμηθευτών και αγοραστών γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, κυρίως των μεγάλων σούπερ μάρκετ και, επίσης, αφορούν όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα (παραγωγούς, αγοραστές) που συμμετέχουν στην αγροτική εφοδιαστική αλυσίδα («από το αγρόκτημα στο πιάτο») των γεωργικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που μεταποιούνται για να χρησιμοποιηθούν ως τρόφιμα.

Μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής

Στόχος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι σε κάθε περίπτωση η μεγιστοποίηση του αγροτικού και κτηνοτροφικού εισοδήματος, γι' αυτό και η στήριξη του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα αποτελεί προτεραιότητα του Υπουργείου, η οποία εξυπηρετείται, μεταξύ άλλων, με τα μέτρα μείωσης του κόστους παραγωγής. Εξάλλου, το πρώτο μέλημα της Κυβέρνησης είναι το στοίχημα της χαμένης ανταγωνιστικότητας. Προς αυτήν την κατεύθυνση το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει υλοποιήσει τα ακόλουθα:

- Νομοθετήθηκε μείωση των φορολογικών συντελεστών (Ν.4646/2019, ΦΕΚ Α' 201).
- Θεσπίστηκε γενναία μείωση των ασφαλιστικών εισφορών των αγροτών και της αποσύνδεσής τους από το εισόδημα (Ν.4670/2020, ΦΕΚ Α' 43).
- Ενθαρρύνθηκε το «χτίσιμο» συλλογικοτήτων προκειμένου να επιτευχθούν οι αναγκαίες οικονομίες κλίμακος, ώστε οι παραγωγοί να μπορούν να πετύχουν υψηλότερη τιμή στο προϊόν, μειωμένες τιμές στις εισροές, καλύτερες συμβουλευτικές υπηρεσίες και δυνατότητα να κλείσουν συμφέρουσες συμβάσεις με τους προμηθευτές.

Σημειωτέα είναι η υπογραφή της αριθμ. 2745/328012/24-12-2019 (Β' 4761) απόφασης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός των αναγκών θεμάτων και λεπτομερειών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 53, 54, 56, και 58 του ν. 4647/2019

(Α 204), σχετικά με τις Διεπαγγελματικές Οργανώσεις σε εθνικό επίπεδο στους τομείς της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1308/2013», με την οποία ορίζονται οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά αναγνώρισης των Εθνικών Διεπαγγελματικών Οργανώσεων (Ε.Δ.Ο.) και διευκρινίζεται το καθεστώς ελέγχου τους. Παράλληλα, θεσπίζεται το κυρωτικό πλαίσιο, προκειμένου να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά τυχόν παραβάσεις, ενώ τίθενται συμπληρωματικά μέτρα εφαρμογής του σχετικού ενωσιακού κανονισμού αναφορικά με συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές των Εθνικών Διεπαγγελματικών Οργανώσεων.

Περαιτέρω, τη βούληση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την ενίσχυση της αγροτικής επιχειρηματικότητας μέσω των υγιών συλλογικοτήτων αποτυπώνει και η νομοθετική πρωτοβουλία για τους Συνεταιρισμούς (Ν.4673/2020, ΦΕΚ Α' 52). Ειδικότερα, με τον συγκεκριμένο νόμο παρέχονται, μεταξύ άλλων, αυξημένες δυνατότητες στα μέλη των αγροτικών συνεταιρισμών ώστε, μέσω των διατάξεων του καταστατικού που εκείνα θα ορίσουν, να διαμορφώσουν το κατάλληλο γι' αυτούς πλαίσιο λειτουργίας του Αγροτικού Συνεταιρισμού ως ιδιωτικής και αυτόνομης επιχειρήσεως, η οποία θα έχει πρόσβαση σε όλες τις επιχειρηματικές δραστηριότητες που δεν αλλοιώνουν τον αγροτικό χαρακτήρα της. Παράλληλα, προς επίλυση του παγίου προβλήματος χρηματοδότησης της λειτουργίας των Αγροτικών Συνεταιρισμών, ενισχύεται η δυνατότητα συμμετοχής μελών – επενδυτών, χωρίς όμως ο Αγροτικός Συνεταιρισμός να αλλοτριώνεται ως θεσμός της αγροτικής οικονομίας.

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της αγροτικής επιχειρηματικότητας μέσω των υγιών συλλογικοτήτων, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων πέτυχε την εκκίνηση της «Εθνικής Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών» (ΕΘ.Ε.Α.Σ.). Η συγκεκριμένη, ιδιαιτέρως σημαντική εξέλιξη συνιστά την υλοποίηση των όσων ορίζει το άρθρο 38 του προαναφερθέντος Ν. 4673/2020 που προβλέπει την ίδρυση ενός ενιαίου φορέα, γεγονός που αποτέλεσε πάγιο και διαρκές αίτημα των συνεταιρισμένων αγροτών για τη σύσταση μίας εθνικής συντονιστικής οργάνωσης των Αγροτικών Συνεταιρισμών, με στόχο την επανένωση του συνεταιριστικού κινήματος κάτω από έναν ενιαίο και ισχυρό φορέα, ο οποίος θα αναλάβει την εκπροσώπησή τους τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο.

➤ Αυξήθηκε το ποσοστό της πλεονάζουσας παραγόμενης ενέργειας που μπορούν να «πουλήσουν» οι αγρότες στη Δ.Ε.Η. (Ν.4643/2019, ΦΕΚ Α' 193).

➤ Εξασφαλίστηκε πρόσβαση στη ρευστότητα αγροτών και κτηνοτρόφων με το «ξεπάγωμα» από την Κυβέρνησή μας χρηματοδοτικών εργαλείων, που «λίμναζαν» επί χρόνια, εξαιτίας της προηγούμενης Κυβέρνησης.

Περαιτέρω, έχουν σχεδιαστεί παρεμβάσεις όσον αφορά στην έμμεση μείωση του κόστους παραγωγής, παρέχοντας κίνητρα κυρίως για:

- εκσυγχρονισμούς γεωργο-κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και καθετοποιήσεις μονάδων στο μέτρο των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 316 εκατ. € και έχουν υπερεδεδουλευθεί επιπλέον πόροι ύψους 300 εκατ. €, και της Μεταποίησης, που έχει επίσης προκηρυχθεί με 150 εκατ. € για επενδύσεις άνω των 600 χιλ. € και έχουν υπερεδεδουλευθεί επιπλέον 300 εκατ. € για εντάξεις έργων, αντίστοιχα,
- παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας μέσω του μέτρου των Σχεδίων Βελτίωσης, που έχει ήδη προκηρυχθεί,
- συλλογική χρήση και επεξεργασία των αποβλήτων των γεωργο-κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, μέσω του συνδυασμού των μέτρων Ομάδες Παραγωγών και Σχέδια Βελτίωσης,
- τυπικές και άτυπες συνεργασίες, όπως είναι οι ομάδες και οι οργανώσεις παραγωγών, τα συνεργατικά σχήματα, οι επιχειρησιακές ομάδες, μέσω του μέτρου των Ομάδων Παραγωγών, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 25 εκατ. € και του μέτρου της Συνεργασίας, που επίσης έχει προκηρυχθεί με 64 εκατ. €. Είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι έχουν σχεδιαστεί γεωργοπεριβαλλοντικές δράσεις, όπως οι δράσεις για τη βιολογική κτηνοτροφία, που έχει ήδη προκηρυχθεί με 218 εκατ. €, και για τη διατήρηση των εγχώριων φυλών, που επίσης έχει

προκηρυχθεί με 38 εκατ. €. Προτεραιότητα, επίσης, δίνεται στις καλλιέργειες που δίνουν μεγάλη δυνατότητα υποκατάστασης εισαγωγών, λόγω υψηλής τιμής εισαγωγής, όπως οι ζωτροφές, ή λόγω της δυνατότητας ανταγωνιστικής παραγωγής τους στην Ελλάδα (π.χ. κτηνοτροφικά ψυχανθή κ.λπ.).

Καταπολέμηση των «ελληνοποιήσεων»

Όσον αφορά στην καταπολέμηση των «ελληνοποιήσεων», επισημαίνεται ότι στον Αγροδιατροφικό Τομέα ως «ελληνοποίηση» μπορεί να θεωρηθεί οποιαδήποτε ψευδής ή παραπλανητική ένδειξη ως προς την προέλευση και την καταγωγή αγροτικού προϊόντος και γενικά οποιαδήποτε πρακτική (πράξη ή παράλειψη), η οποία είναι ικανή να δημιουργήσει την εσφαλμένη, ψευδή και παραπλανητική εντύπωση ότι η Ελλάδα είναι η χώρα καταγωγής και προέλευσης του εν λόγω προϊόντος μολονότι η πραγματική χώρα καταγωγής και προέλευσης είναι άλλη, στοχεύοντας, κατά κανόνα, στον προσπορισμό αθέμιτου κέρδους.

Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, επιδιώκοντας τη θωράκιση του αγροτικού εισοδήματος, έχει θέσει ως στρατηγική προτεραιότητά της την πάταξη των «ελληνοποιήσεων», μίας μάστιγας που έχει ως αποτέλεσμα την απομείωση του αγροτικού εισοδήματος, την εξαπάτηση του καταναλωτή, τη δημιουργία αθέμιτου ανταγωνισμού και τη βλάβη της εθνικής οικονομίας.

Σε αυτήν την κατεύθυνση, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έκανε το πρώτο και σημαντικό βήμα με την ψήφιση του Ν.4691/2020 (108 Α') «Ρυθμίσεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα». Στον εν λόγω νόμο, με γνώμονα την προστασία των ελληνικών προϊόντων και κατ' επέκταση των Ελλήνων παραγωγών και καταναλωτών από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, θεσπίζεται emphaticά η αυστηροποίηση του κυρωτικού πλαισίου, ειδικά στις περιπτώσεις «ελληνοποιήσεων» προϊόντων Π.Ο.Π.- Π.Γ.Ε., Ε.Π.Ι.Π. και βιολογικών, η πρόβλεψη για πρώτη φορά ειδικών ποινικών αδικημάτων για τους παραβάτες και η αποτρεπτική για τους επίδοξους «ελληνοποιητές» επαύξηση των χρηματικών προστίμων. Αναλυτικότερα, προβλέπεται:

- ειδικό ποινικό αδίκημα για όποιον εξάγει τρόφιμα νοθευμένα ή επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου,
- η θέσπιση ενός νέου αδικήματος, αυξημένης ποινικής απαξίας (ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 ετών ή χρηματική ποινή), η οποία καταλαμβάνει όποιον με πρόθεση παράγει, εισάγει, εξάγει, αποθηκεύει, διακινεί ή διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα, τα οποία κατά τη διαπίστωση της αρμόδιας αρχής είναι νοθευμένα και επιβλαβή για την υγεία του ανθρώπου,
- η -υπό προϋποθέσεις και κατόπιν έκδοσης εισαγγελικής διάταξης- δημοσιοποίηση στοιχείων κατηγορουμένων ή καταδικασθέντων για ειδικά ποινικά αδικήματα σχετικά με «ελληνοποιήσεις» προκειμένου –μεταξύ άλλων- να προστατευθεί η δημόσια υγεία,
- η θέσπιση ποινής φυλάκισης τουλάχιστον 2 ετών σωρευτικά με χρηματική ποινή για τους παραβάτες Π.Ο.Π.-Π.Γ.Ε.-Ε.Π.Ι.Π. και βιολογικών προϊόντων καθώς και η θεσμοθέτηση επιβολής σε βάρος των ανωτέρω, διοικητικού προστίμου ύψους έως –κατ' αρχήν- 300.000 ευρώ, το οποίο μπορεί να φτάσει ή ακόμη και να ξεπεράσει τα 600.000 ευρώ, εάν η σχετική παράβαση έχει διαπραχθεί από επιχείρηση με κύκλο εργασιών άνω των 10 εκατομμυρίων ευρώ,
- η πρόβλεψη επιβολής μόνιμης αφαίρεσης του δικαιώματος χρήσης ενδείξεων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε., Ε.Π.Ι.Π. ή βιολογικών προϊόντων σε βάρος των υποτρόπων και
- η συνεκτίμηση του παρανόμως προσποριζόμενου κέρδους κατά την επιμέτρηση του διοικητικού προστίμου σε βάρος «ελληνοποιητών».

Συγκεκριμένα, όσον αφορά στους ελέγχους που διενεργούνται στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών, σημειώνεται ότι η Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων - Τμήμα Ποιοτικού Ελέγχου και Ασφάλειας Τροφίμων Φυτικής Προέλευσης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι αρμόδια για την εποπτεία και τον συντονισμό όλων των αρμόδιων αρχών [Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου (ΠΚΠΦΠ&ΦΕ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην περιοχή δικαιοδοσίας τους και Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των

Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.) της χώρας στην περιοχή ευθύνης τους] που υλοποιούν ελέγχους στον τομέα των νωπών οπωροκηπευτικών:

- σε όλα τα στάδια εμπορίας όσον αφορά στη συμμόρφωση με τα εμπορικά πρότυπα,
- μετά την πρωτογενή παραγωγή έως και το στάδιο της συσκευασίας – τυποποίησης όσον αφορά στην υγιεινή και ασφάλεια.

Για την εισαγωγή στη χώρα προϊόντων νωπών οπωροκηπευτικών απαιτείται, υποχρεωτικά, η υποβολή αναγγελίας στο πληροφοριακό σύστημα του Μητρώου Εμπόρων Νωπών Οπωροκηπευτικών (ΜΕΝΟ). Το ΜΕΝΟ αποτελεί ταυτόχρονα σύστημα υποβολής ψηφιακών αναγγελιών διακίνησης (εισαγωγές, εξαγωγές, ενδοκοινοτικό εμπόριο) φορτίων νωπών οπωροκηπευτικών, σύστημα διεξαγωγής ανάλυσης επικινδυνότητας επί των αναγγελιών των φορτίων νωπών οπωροκηπευτικών και σύστημα λήψης απόφασης διενέργειας ελέγχου ή απαλλαγής ελέγχου επί των φορτίων νωπών οπωροκηπευτικών. Επισημαίνεται ότι στο σύνολο (100%) των εισαγόμενων φορτίων πραγματοποιείται έλεγχος εγγράφων και ταυτότητας σύμφωνα με την ισχύουσα Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία, ενώ ο φυσικός έλεγχος πραγματοποιείται μόνον στις περιπτώσεις που το πληροφοριακό σύστημα του ΜΕΝΟ θα υποδείξει.

Στις περιπτώσεις που τα εισαγόμενα προϊόντα δεν συμμορφώνονται με την Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία, οι ενέργειες είναι οι ακόλουθες κατά περίπτωση: απαγόρευση εισαγωγής και, στη συνέχεια, καταστροφή ή επαναποστολή (θέματα ασφάλειας τροφίμων) ή αλλαγή χρήσης ή διορθωτικές ενέργειες (αλλαγή σήμανσης, ανασυσκευασία, διαλογή κ.ά.).

Η ως άνω αρμόδια Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων παρέχει διαρκώς οδηγίες προς όλες τις αρμόδιες αρχές ελέγχου για την εντατικοποίηση των ελέγχων και την αυστηρή εφαρμογή των διατάξεων περί ελέγχου των εισαγόμενων φορτίων από το στάδιο της εισαγωγής μέχρι και το στάδιο της τελικής διάθεσης του εισαγόμενου προϊόντος στον τελικό καταναλωτή, προκειμένου να προστατέψει τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα και να αποφύγει φαινόμενα «ελληνοποιήσεων» εισαγόμενων ποιοτικά υποβαθμισμένων, ατυποποίητων και ενδεχομένως επικίνδυνων προϊόντων, τα οποία:

- Ανταγωνίζονται αθεμίτως τα εγχώρια προϊόντα.
- Παραπλανούν τον καταναλωτή.
- Θέτουν σε κίνδυνο την υγεία του καταναλωτή.

Πληροφοριακά, αναφέρεται ότι με τη μεταφορά και την υπαγωγή των οχτώ (8) ΠΚΠΦΠ&ΦΕ απευθείας στη Διεύθυνση Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, υφίσταται ελεγκτικός μηχανισμός 70 γεωπόνων - ελεγκτών περίπου, με επιχειρησιακούς βραχίονες σε όλη τη χώρα και δυνατότητα ταχείας επέμβασης όποτε αυτό χρειαστεί. Οι Υπηρεσίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχουν ήδη εξοπλιστεί με επιβατικά - υπηρεσιακά αυτοκίνητα και με απαραίτητο για τον έλεγχο εξοπλισμό (κινητά τηλέφωνα, tablets, κάμερες κ.λπ.).

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων έχει αναπτύξει στενή συνεργασία με όλες τις άλλες αρμόδιες ελεγκτικές αρχές [Συντονιστικό Κέντρο Εποπτείας Αγοράς και Αντιμετώπισης Παραεμπορίου (ΣΥΚΕΑΑΠ), Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), Υπηρεσία Ερευνών και Διασφάλισης Δημοσίων Εσόδων (ΥΕΔΔΕ), Οικονομική Αστυνομία, Λιμενικό κ.λπ.], από την οποία έχουν προκύψει πολλαπλά οφέλη σε επίπεδο εμπειρίας στελεχών.

Επίσης, υπάρχει καθημερινή επικοινωνία με τις ΔΑΟΚ σε όλη την Επικράτεια, ώστε να εφαρμόζεται ομοιόμορφα η νομοθεσία και να διασφαλίζεται το συμφέρον όλων των νόμιμων επιχειρήσεων και των παραγωγών. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνονται μη συμμορφώσεις, επιβάλλονται άμεσα οι προβλεπόμενες κυρώσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4235/2014 (Α' 32) και των εφαρμοστικών διατάξεών του. Οι εν λόγω κυρώσεις είναι διαθέσιμες on line στο

σύστημα για όλες τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, αυξάνοντας έτσι την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα του συστήματος εποπτείας και ελέγχου.

Πληροφοριακά, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στο ΜΕΝΟ, οι εισαγωγές – παραλαβές πατατών από τον Ιανουάριο του 2021 έως τον Μάιο του 2021 (18-5-2021) ανήλθαν στους 100.411 τόνους. Ειδικότερα, οι εισαγωγές πατατών από Αίγυπτο ανήλθαν στους 67.247 τόνους. Για το αντίστοιχο χρονικό διάστημα το έτος 2020, οι εισαγωγές – παραλαβές ανήλθαν στους 129.034 τόνους και οι εισαγωγές από Αίγυπτο στους 95.621 τόνους.

Υπογραμμίζεται ότι στόχος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι οι αυστηροί και αδιάλειπτοι έλεγχοι να αποτελέσουν τη «νέα κανονικότητα» στη χώρα μας και να συνεχίζονται με τη δέουσα σχολαστικότητα και αυστηρότητα και τα επόμενα χρόνια. Για τον λόγο αυτόν, την αυστηροποίηση του κυρωτικού πλαισίου θα ακολουθήσει η προγραμματισμένη αναδιοργάνωση του ελεγκτικού μηχανισμού, η απάλειψη αλληλοεπικαλύψεων, η χρήση νέων τεχνολογιών ιχνηλασιμότητας, η ενιαιοποίηση και διαλειτουργικότητα των βάσεων δεδομένων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με άλλα συναρμόδια Υπουργεία με σκοπό την αποτελεσματικότητα, τις διασταυρωτικές πληροφορίες των ελέγχων και την επιτάχυνση της επιβολής των προστίμων.

Άλλωστε, στις προτεραιότητες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την επόμενη περίοδο, είναι ότι πρέπει:

- Να διαμορφώσει τα χρηματοδοτικά του εργαλεία για τα επόμενα επτά χρόνια.
- Να προστατεύσει την ελληνική παραγωγή και να αποτρέψει τις ελληνοποιήσεις προϊόντων.
- Να ενισχύσει τους ελέγχους για την ασφάλεια του καταναλωτή.
- Να δώσει προστιθέμενη αξία στα ελληνικά προϊόντα και να τα κάνει πιο ανταγωνιστικά στις διεθνείς αγορές.
- Να ενισχύσει το ελληνικό σήμα.

Προβολή και προώθηση αγροτικών προϊόντων

Πολύτιμο και αποτελεσματικό χρηματοδοτικό εργαλείο για την ενδυνάμωση του εξαγωγικού εμπορίου και του ανοίγματος νέων αγορών για τα ελληνικά ποιοτικά αγροτικά προϊόντα αποτελούν οι ενέργειες προβολής και προώθησης αγροτικών προϊόντων στην εσωτερική αγορά της Ε.Ε. και στις αγορές τρίτων χωρών, στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014, με ενωσιακή χρηματοδότηση 70-80%.

Οι δικαιούχοι φορείς οργανώσεις παραγωγών, ενώσεις οργανώσεων παραγωγών, συμπράξεις του αγροδιατροφικού τομέα, επαγγελματικές και διεπαγγελματικές οργανώσεις υποβάλλουν κάθε χρόνο στην Ε.Ε. τις προτάσεις τους προς έγκριση.

Οι ενέργειες προώθησης και προβολής των αγροτικών προϊόντων, μέσω των ανωτέρω εγκεκριμένων προγραμμάτων τριετούς διάρκειας, αφορούν στη συμμετοχή των δικαιούχων φορέων σε εκθέσεις τροφίμων στις χώρες στόχους, επιχειρηματικές συναντήσεις, προώθηση του προϊόντος σε σημεία πώλησης, έντυπες και on line καταχωρήσεις, social media, εκπαιδευτικά ταξίδια, γευστικές δοκιμές, σεμινάρια, workshops κ.ά.

Ήδη, υλοποιούνται στη χώρα μας 21 προγράμματα προώθησης, συνολικού προϋπολογισμού περίπου 50.000.000 ευρώ, που αφορούν προϊόντα, όπως είναι η φέτα, το ρύζι, το αιγοπρόβειο κρέας, το κοτόπουλο, τα οπωροκηπευτικά, ο κρόκος Κοζάνης, η κονσέρβα ροδάκινο και τα καλάθια πιστοποιημένων αγροτικών προϊόντων ποιότητας ΠΟΠ, ΠΓΕ, βιολογικά (λάδι, κρασί, τυριά κ.λπ.) σε περιφερειακό επίπεδο.

Τα αγροτικά μας προϊόντα προβάλλονται σε χώρες της Ε.Ε και σε Τρίτες Χώρες, όπως Κίνα, Ιαπωνία, ΗΠΑ, Καναδάς, Ινδία, Ν. Κορέα, Σιγκαπούρη, ΗΑΕ, Κατάρ, Ιορδανία, Λίβανος, Αργεντινή, Μεξικό κ.α.

Με την υποβολή προτάσεων κάθε χρόνο και τις εγκρίσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής οι δικαιούχοι φορείς της χώρας μας μπορούν να αξιοποιούν τις χρηματοδοτούμενες ενέργειες

προβολής και προώθησης προς όφελος των παραγωγών μελών τους και να αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα των ποιοτικών ελληνικών προϊόντων τους στις διεθνείς αγορές.

Προτεραιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι η ορθή παρακολούθηση υλοποίησης των προγραμμάτων προβολής και προώθησης και η διαρκής ενημέρωση των δικαιούχων φορέων για τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση από τη χώρα μας των ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων προώθησης των ποιοτικών γεωργικών ελληνικών προϊόντων.

Εκ των ανωτέρω, γίνεται εμφανές ότι το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εξετάζει ενδελεχώς τις επιπτώσεις και τις ασυμμετρίες που προκαλεί η υγειονομική κρίση στον πρωτογενή τομέα και στηρίζει εμπράκτως όλους όσους έχουν αποδεδειγμένα υποστεί ζημία από τα μέτρα αποτροπής εξάπλωσης της πανδημίας, σύμφωνα πάντοτε με τα εκάστοτε ταμειακά διαθέσιμα και με στόχο οι πληγέντες να συνεχίσουν απρόσκοπτα την παραγωγική τους διαδικασία.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΙΒΑΝΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

Βουλευτή κ. Α. Μυλωνάκη